

Zaključci sa godišnje konferencije o anti-korupciji: Prevenција korupcije kroz primjenu informaciono-komunikacijskih tehnologija

Hotel Novotel (Bristol), Sarajevo, 27. mart 2019. godine

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini (Misija) je 27. marta 2019. godine organizovala godišnju konferenciju o antikorupciji pod nazivom „Prevenција korupcije kroz primjenu informaciono-komunikacijskih tehnologija“.

Nakon održanih prezentacija i panel diskusija sa učesnicima¹ konferencije, donoseni su sljedeći zaključci:

Uvodničari konferencije:

Hasim Šabotić, direktor Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK); ambasador Bruce G. Berton, šef Misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini; ambasador Martin Kačo, Ambasada Republike Slovačke u BiH, države koja predsjedava OSCE-om.

Zaključci:

- Korupcija predstavlja ozbiljan izazov za Bosnu i Hercegovinu, jer umanjuje povjerenje građana u politički sistem, odbija investitore i rasipa javne resurse.
- Iako vlasti poduzimaju pozitivne korake u cilju suzbijanja korupcije, nedavno izvršeno istraživanje pokazuje da je korupcija i dalje široko rasprostranjena. Na primjer, prema najnovijem indeksu percepcije korupcije organizacije Transparency International, BiH zauzima 89. mjesto, od ukupno 180 država obuhvaćenih istraživanjem u 2018. godini.
- Uspješna prevencija korupcije je složen proces, koji zahtijeva snažno pravosuđe, moderne tehnologije, sveobuhvatan zakonski okvir, kao i angažovane građane BiH.
- Nijedan pojedinac niti država, a samim tim niti članstvo u međunarodnoj organizaciji ili instituciji ne daje imunitet društvu na korupciju. Partnerstvo, izgradnja kapaciteta i moguća savezništva između i unutar međunarodnih i lokalnih organizacija i institucija trebaju dovesti do boljih rezultata u borbi protiv korupcije.
- Borba protiv korupcije je dugotrajan proces kojem Misija OSCE-a u BiH i dalje ostaje snažno posvećena.

Jačanje kapaciteta javnog sektora za borbu protiv korupcije kroz primjenu informaciono-komunikacijskih tehnologija

Moderatorica: Lejla Brčić, ministrica pravde i uprave u Vladi Kantona Sarajevo.

Panelisti: Peter Kovarik, šef Odsjeka za prevenciju korupcije i krizni menadžment, Ured Vlade Republike Slovačke; Dušan Polović, načelnik Odjeljenja za Informacione tehnologije, Agencija za sprječavanje korupcije Crne Gore; Miloš Vujošević, samostalni savjetnik za razvoj softvera, Agencija za sprječavanje korupcije Crne Gore; Mevludin Džindo, pomoćnik direktora APIK-a; Mladen Maksimović, predsjednik Komisije za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije i Akcionog plana Republike Srpske; Erduan Kafedžić, šef Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom, Kanton Sarajevo.

¹ Konferenciji su prisustvovali predstavnici bh. ministarstava, institucija i agencija, entitetskih vlada, kantonalnih vlada i skupština i njihovih antikorupcijskih timova, ombudsmena u BiH, gradova i opština/općina, međunarodnih organizacija i ambasada i lokalnih organizacija civilnog društva te predstavnici Slovačke i Crne Gore.

Zaključci:

- Vezujući se za jedan od zaključaka sa prošlogodišnje konferencije koji se odnosio na digitalizaciju prevencije korupcije te ostvareni napredak i rezultate po ovom pitanju tokom protekle godine, neophodno je nastaviti i unaprijediti ovaj proces korištenjem dobrih domaćih i međunarodnih praksi.
- Ne postoji univerzalan pristup borbi protiv korupcije koji bi odgovarao svim zemljama na svijetu. Stoga je potrebno prilagoditi pogodna informaciono-komunikacijska rješenja svim nivoima vlasti, a koja bi imala za cilj smanjenje ili eliminisanje rizika od korupcije.
- U svrhu uvođenja informaciono-komunikacijskih tehnologije (IKT), a u cilju prevencije korupcije, neophodno je osigurati sveobuhvatan pravno-normativni okvir i adekvatne ljudske resurse kao preduslov za početak ovog procesa.
- Iskustva Republike Slovačke sa digitalizacijom Registra rizika, objavom sektorskih antikorupcijskih programa zatim primjenom elektronskog upitnika u ovom procesu, predstavljaju dobre primjere za uvođenje sličnog procesa i u BiH.
- Neophodnost međusobne saradnje javnih institucija u cilju ostvarivanja postignuća u prevenciji korupcije i publikovanja informacija u realnom vremenu je potvrđena prezentacijom Agencije za sprječavanje korupcije iz Crne Gore. Poučene ovim primjerom, pozivaju se sve bh. institucije na unapređenje saradnje i koordinacije s ciljem ostvarenja dodatnog napretka.
- Dobre prakse iz Crne Gore kao što su Registar funkcionera, Modul za kontrolu finansiranja političkih stranaka, zatim način unosa i kontrole podataka u Registru izvještaja o prihodima i imovini te način utvrđivanja tačnosti unešenih podataka primjenom IKT-a (uspostavljanjem "red flag" sistema) su neki od primjera na koji način se i ta oblast može unaprijediti u BiH.
- U smislu adekvatne primjene IKT-a neophodno je permanentno jačati svijest građana o štetnosti korupcije kao i o mogućnostima primjene antikorupcijskih IKT-a.
- Postojeće antikorupcijske IKT u Republici Srpskoj je potrebno dalje unaprijediti, u skladu sa Akcionim planom za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije u Republici Srpskoj od 2018. – 2022. godine, koji definiše tridesetak mjera u ovom smislu.
- Očekuje se da će prezentovana platforma multimodularnog analitičkog softvera *AnticorruptiKS* Kantona Sarajevo, koja je u finalnoj fazi izrade, biti veoma dobar IKT alat za prevenciju korupcije. Ova platforma bi trebala omogućiti objedinjeno informaciono upravljanje uspostavljenim bazama podataka, kao i automatizaciju procesa, izvještavanja i pretraživanja po zadatim parametrima, međusobnu „komunikaciju“ baza podataka, poboljšanje i značajno unapređenje djelotvornosti antikorupcijskih aktivnosti.
- Konferencija podržava proces digitalizacije antikorupcije na svim nivoima, s obzirom da isti doprinosi efikasnosti sistema javnih institucija, transparentnosti podataka te uključenosti i koordinaciji svih aktera u prevenciji korupcije.

Promocija dobre uprave i transparentosti u upravljanju javnim finansijama i finansiranju organizacija civilnog društva u jedinicama lokalne uprave

Moderatorica: Ljiljana Perkušić, šefica Odsjeka za demokratsko upravljanje, Misija OSCE-a u BiH.

Panelisti: Ljiljana Perkušić, šefica Odsjeka za demokratsko upravljanje, Misija OSCE-a u BiH; Mia Buljubašić, viši revizor za međunarodnu saradnju i komunikacije, Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH; Ilija Jovičić, načelnik Opštine Brod, Sanja Zagorac-Jozić, pomoćnica načelnika u Službi za društvene djelatnosti i poslove mjesnih zajednica Općine Ilijaš, Aida Daguda, direktorica Centra za promociju civilnog društva (CPCD).

Zaključci:

- U okviru Opštinske antikorupcijske inicijative, Misija je uradila pregled trenutnih praksi podrške organizacijama civilnog društva (OCD) u dvadeset odabranih jedinica lokalne samouprave (JLS)² u Bosni i Hercegovini. Ova procjena je ukazala na potrebu unapređenja upravljanja podrškom OCD-u.
- Prezentovani su preliminarni nalazi, a zvanični izvještaj će biti dostupan u narednom periodu, praćen individualnim nalazima u svakoj JLS.
- Preporuke se, između ostalog, odnose na uspostavu i donošenje procedura za upravljanje bazama podataka OCD-a, uspostavljanje kriterija za sve vrste podrške OCD-u te unapređenje praćenja investiranih sredstava i pripadajućih aktivnosti OCD-a kao i mjerenje učinaka.
- U cilju unapređenja rada svih nivoa vlasti pri podršci OCD-u, pozivaju se institucije na korištenje modernih IKT alata.
- Preporuke Ureda za reviziju institucija u FBiH su dobra osnova za prevenciju korupcije i unapređenje rada institucija, te je iste neophodno implementirati s ciljem jačanja povjerenja građana u javne institucije.
- Pozivaju se JLS Federacije BiH da primjenjuju Smjernice o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH koje je objavilo Federalno ministarstvo finansija u Službenim novinama FBiH 28. februara 2018. godine.
- Dobre prakse JLS u upravljanju finansijskom i nefinansijskom podrškom OCD-u je neophodno promovisati.
- Pozivaju se OCD-ovi na jačanje sopstvenog integriteta, veće učešće u procesima konsultacija sa JLS, transparentniji rad i veće informisanje javnosti o efektima realizovanih projekata.
- Pozivaju se jedinice lokalne samouprave da ugrade kriterij u vezi transparentnosti rada OCD prilikom odbira OCD-a za podršku.

Svako gledište, izjava ili mišljenje, izraženo u ovom dokumentu, a za koje nije izričito naznačeno da potječe iz Misije OSCE-a u BiH, ne odražava nužno zvaničnu politiku Misije OSCE-a u BiH.

² Bijeljina, Bihać, Breza, Brod, Donji Vakuf, Goražde, Grude, Han Pijesak, Ilijaš, Kladanj, Odžak, Prozor, Sokolac, Srebrenica, Stanari, Šamac, Šipovo, Tomislavgrad, Trebinje i Ugljevik